

DORDT VOOR OEKRAÏNE

Dordtse Oekrainers vertellen

*“Oekraïne zal voor mij
nooit meer hetzelfde zijn”*

Drie jaar opvang van
Oekrainers in
Dordrecht

Vrijwilligers en medewerkers
aan het woord

*“In korte tijd werd een
compleet dorp uit de
grond gestampt”*

Elly van Wenum

Elly van Wenum kreeg in 2022 een telefoontje van de gemeente met de vraag of Samen Dordt iets kon betekenen bij de opvang van Oekraïners. Tijdens de coronacrisis had Samen Dordt met de oprichting van Licht voor Dordt immers heel wat voor elkaar gekregen. In korte tijd werd een projectgroep samengesteld, Dordt voor Oekraïne.

Die eerste maanden zal ik niet snel vergeten: de enorme energie die er in tijden van crisis in de stad loskomt, is hartverwarmend. Net als tijdens de eerste lockdown in coronatijd, toen we in no-time het samenwerkingsplatform Licht voor Dordt van de grond kregen, om ervoor te zorgen dat er laagdrempelige hulp beschikbaar was voor iedere Dordtenaar die dat nodig had. Als het erop aan komt, wil iedereen helpen en kan opeens alles. Uit alle hoeken en gaten duiken vrijwilligers op, bedrijven bieden spontaan hulp aan, en elke dag krijgen we de vraag waar er kleding of huisraad gedoneerd kan worden.

Die eerste tijd zijn we vooral bezig geweest om het enorme aanbod in goede banen te leiden, om zoveel mogelijk de kanalen te gebruiken die er al zijn, zoals de Kledingbank, Geef 't Dordt, de Speelgoedbank, en zorgen dat zij voldoende toegerust zijn om ook de Oekraïners te kunnen helpen. We hebben extra vrijwilligers geworven voor deze ondersteunende initiatieven, maar ook voor de kinderopvang op Crownpoint, de spreekuren van Vluchtelingenwerk en de huisarts en de bibliotheek (in korte tijd meldden zich meer dan veertig taalmaatjes aan). Een bijzondere vermelding voor de meer dan 25 stadsgenoten met een Russischtalige of Oekraïense achtergrond, die zich vrijwel gelijk meldden om te helpen als vertaler en nog steeds regelmatig worden ingeschakeld.

Hoe bijzonder is het dat als de vraag komt om vanaf komend weekend zeven dagen per week vrijwilligers als gastvrouw/heer beschikbaar te hebben, dat dat dan lukt. Of als blijkt dat de bestelde kasten ongemonteerd geleverd worden, de volgende ochtend, dat het lukt om vrijwilligers te vinden die dan komen schroeven. En dan de vraag om vrijwilligers voor het serveren van het ontbijt, lunch en diner. Telkens weer stonden er mensen op die zeiden: 'Ik doe dat, ik ben beschikbaar!'

Of het nu ging om soepscheppen, ondersteunen bij de taal, klussen, een luisterend oor bieden of helpen bij een activiteit: elke keer weer staan er vrijwilligers klaar, sommigen al bijna drie jaar lang elke week.

In februari 2025 is de tijd aangebroken om de inzet van Dordt voor Oekraïne af te ronden. Enkele vrijwilligers blijven nog actief totdat de opvanglocatie Crownpoint definitief sluit. Samen kijken we terug op een bijzondere periode. Een periode van breed gevoelde saamhorigheid: we kunnen dit! En we konden het. Net als in coronatijd lukte het om met elkaar de hulp die nodig was te regelen. Dat biedt hoop voor de toekomst. Als het erop aankomt, dan staan we er, als organisaties, bedrijven en geloofsgemeenschappen. Als inwoners van Dordt.

Veel plezier met het lezen van dit magazine, waarin we terugblikken op drie jaar Dordt voor Oekraïne. Het is onmogelijk om ieders inzet te noemen. Dit magazine geeft slechts een kleine weergave en laat vooral ook zien voor wie we het deden. Hopelijk brengt het goede herinneringen naar boven. Heel veel dank voor ieders inzet en betrokkenheid. En mocht het ooit weer nodig zijn, dan ga ik ervan uit dat we er weer samen staan!

DORDT VOOR OEKRAÏNE

Op 24 februari 2022 viel Rusland van verschillende kanten Oekraïne binnen en begon er een oorlog die tot aan de dag van vandaag voortduurt. Deze oorlog veroorzaakte een vluchtelingenstroom van ongekende omvang. Miljoenen mensen verlieten hun huis in Oekraïne, op zoek naar een veilige verblijfplaats. Ook in Nederland zochten Oekraïners een veilig heenkomen. In Dordrecht werden in rap tempo twee locaties gereedgemaakt waar Oekraïners opgevangen werden. Om hen een veilig thuis te geven, moest er heel wat geregeld worden. Gelukkig stonden er heel

veel mensen en organisaties op die wilden helpen. Om ervoor te zorgen dat het hulpaanbod zo goed mogelijk zou aansluiten op de hulpvragen, werd Dordt voor Oekraïne in het leven geroepen: een samenwerkingsverband tussen diverse hulporganisaties, kerken, bedrijven en gemeente. Een platform waar de hulpvragen werden geïnventariseerd en waar de mensen en organisaties die hulp wilden geven, konden zien waar zij konden inspringen. In dit magazine blikken we terug op de drie jaren Dordt voor Oekraïne, waarin Dordtenaren massaal opstonden om hulp te bieden.

Inhoudsopgave

- 3 **Voorwoord Elly van Wenum**
"Telkens weer stonden er mensen op die zeiden: 'Ik doe dat!'"
- 5 **Woord van de gemeente**
Burgemeester Peter van der Velden
- 6 **Vrijwilligerscoördinatoren**
Vraagbaak voor vrijwilligers
- 8, 14 **Drie jaar opvang**
Dordt voor Oekraïne in het kort
- 10 **Coördinator Dordt voor Oekraïne**
Schakel tussen vraag en aanbod
- 13 **Klusteam Dordt voor Oekraïne**
Een betrokken team van vrijwillige klussers
- 17 **Recreatieruimte, maaltjopscheppers**
"Alles wat je voor een ander doet, heeft betekenis"
- 18 **Tolken Dordt voor Oekraïne**
Het leren van de Nederlandse taal

Bewoners uit de opvang

- 4 Elena
- 7 Vitalii
- 12 Oleg & Slava
- 16 Faya
- 19 Olena

Colofon

Redactie
Jet Hoogerwaard, Elly van Wenum,
Iris van den Berg

Beeld
Jet Hoogerwaard, Liya Umerova,
privébeeld, gemeente Dordrecht,
stockbeeld, Dordt voor Oekraïne.

Drukwerk
Groots gedrukt

Vormgeving
Avenir Publishing
© Dordt voor Oekraïne, 2025

Elena

In Dordrecht zijn sinds het uitbreken van de oorlog in 2022 honderden Oekraïense vluchtelingen opgevangen. De eenenzestigjarige Elena was een van de eerste vluchtelingen die in Crownpoint onderdak kreeg. Haar familie bleef achter in Oekraïne. Elena denkt dat niemand van haar generatie ooit nog vreedzaam en rustig kan leven in Oekraïne, dus beschouwt ze Nederland nu als haar thuis.

Elena was een van de eerste bewoners in Crownpoint

De eenenzestigjarige Elena vluchtte met haar gezin al eerder voor de Russen: ze waren woonachtig in de Krim waar de Russen in 2014 binnenvielen. Het appartement van het gezin werd ingenomen. In 2022 kwamen ze weer in een oorlogssituatie terecht in de stad waar zij neergestreken waren. Met familieleden sprak ze af om te gaan vluchten. Elena: 'Mijn familie zou later komen, zeiden ze. Dat gebeurde niet, ze bleven uiteindelijk toch in Oekraïne, maar ze waren blij dat ik op weg was naar een veilige plek.' Elena kwam in Warschau terecht en van daaruit reisde ze naar Nederland.

Gevoel van hoop

Ze kende Nederland niet, was er nog nooit geweest, maar ze had wel een goed gevoel over het land. Elena: 'In Oekraïne moesten we vanwege de hevige aanvallen regelmatig naar de schuilkelders. Als het even rustig was, dan gingen we even naar buiten om een frisse neus te halen en om het laatste nieuws te kijken. Ik weet nog dat op het nieuws was dat Polen en Nederland bereid waren om Oekraïense vluchtelingen te helpen. Dat gaf me een warm gevoel, een gevoel van hoop. We werden gesteund.'

Eenmaal in Nederland kwam Elena snel in Dordrecht terecht. Ze was een van de eersten die intrek nam in Crownpoint. Elena: 'Viktoria, een van de tolken van Dordt voor Oekraïne, hielp ons met haar collega-tolken met alle dingen die geregeld moesten worden, zoals een telefoonabonnement en een OV-chipkaart. Ook werd ik ondersteund bij het zoeken naar werk.'

Woordje Nederlands

Veel mensen die Elena in Crownpoint leerde kennen, hebben een baan. Ook Elena wilde graag aan de slag. Momenteel werkt Elena, twee keer in de week gaat zij ook in de avonduren naar school om een woordje Nederlands te leren. Het leren van de Nederlandse taal valt niet mee.

“Ik leef mijn leven nu in Nederland, Dordrecht is inmiddels mijn thuis geworden”

Elena: 'Maar met handen en voeten kom je een heel eind. Ik heb hier mijn draai gevonden. Het is hier anders dan in mijn thuisland, maar ik woon hier prettig. Het is fijn om gezelschap om me heen te hebben. Natuurlijk mis ik mijn familie en maak ik me zorgen. Ik zou niets liever willen dan dat iedereen bij elkaar is. Maar dat kan op dit moment niet. Ik denk dat mensen van mijn generatie het nooit gaan meemaken om veilig en rustig in Oekraïne te kunnen wonen. Dus leef ik mijn leven nu in Nederland, waar Dordrecht inmiddels mijn thuis is geworden.'

Blij met de inbreng van Dordt voor Oekraïne

Als nauw betrokken gemeente zijn we ontzettend blij met de inbreng van Dordt voor Oekraïne. De niet aflatende aandacht van alle vrijwilligers en collega's vanaf het allereerste moment maakt ons trots. Ik ben diep onder de indruk van de kwaliteit van de voorzieningen en de inzet van velen. Dankbaar zijn we ook dat toen de oorlog in Oekraïne uitbrak, Dordt voor Oekraïne op alle fronten snel heeft kunnen helpen. Met het klaarmaken van voedselpakketten, het verzorgen van kleding, het in elkaar zetten van bedden, het regelen van tolken en vertalers, het onderhoud van Crownpoint. De inzet is eindeloos.

“We spreken langs deze weg onze diepe dankbaarheid uit”

De hoop bestond dat de oorlog binnen korte tijd zou eindigen en dat de Oekraïners die gevlucht waren, weer konden terugkeren. Het liep anders. Begin 2025 verblijven er nog meer dan duizend Oekraïners in Dordrecht. Een deel daarvan heeft zelf woonruimte gevonden, een ander deel verblijft bij een gastgezin. Een grote groep verblijft nog op een van de twee opvanglocaties die er in Dordrecht zijn: Crownpoint en de Singel. De komende maanden zal de situatie van de Oekraïners in de stad veranderen: Crownpoint gaat bijvoorbeeld sluiten en ook andere voorzieningen en regelingen verdwijnen of veranderen van karakter. Het is hiermee ook tijd dat het platform Dordt voor Oekraïne ophoudt te bestaan. Een nieuwe fase is aangebroken voor de

Oekraïners die hier verblijven. Zij hebben voor het grootste deel hun weg gevonden. Nog steeds staat dag en nacht een grote ploeg mensen klaar om onze Oekraïners te ondersteunen en te begeleiden door er als tolk voor de Oekraïners te zijn, door de lunch op de HUB (eerste opvanglocatie) te begeleiden of door klusjes uit te voeren in Crownpoint. Het is ook goed dat deze inzet geleidelijk aan ophoudt als de woningen gereed zijn. Woningen die hen de kans bieden een menswaardig bestaan in onze gemeente op te bouwen. Dat was zonder alle vrijwilligers niet mogelijk geweest. We spreken dan ook langs deze weg onze diepe dankbaarheid uit, die niet in woorden is te vatten. Want dat het een heftige, zeer intense tijd is geweest, daar zijn we ons goed van bewust.

Peter van der Velden
Burgemeester van Dordrecht

Vraagbaak voor vrijwilligers

Jelle

Met ingang van mei 2022 werden vrijwilligerscoördinatoren aangesteld. Pieter, Judy en Ronald waren tijdens de eerste periode het aanspreekpunt. Later werden zij opgevolgd door Jelle en sinds de zomer van 2024 is Gaia een vast gezicht op de locatie Crownpoint.

Gaia

een compleet dorp uit de grond gestampt.' Er kwam van alles op de vrijwilligerscoördinatoren af.

Hectiek en chaos

Het was een crisissituatie en daar komt de nodige hectiek en chaos bij kijken. Pieter: 'Het duurde even voordat iedereen zijn plek had gevonden en de dagelijkse werkzaamheden soepeler verliepen.' Ontzettend veel vrijwilligers meldden zich aan om een handje te helpen. Er werd een team van vrijwillige vertalers samengesteld om de bewoners bij te staan, zij worden vandaag de dag nog steeds ingezet. In het begin kwamen zij vooral in actie bij de verschillende spreekuren, informatiebijeenkomsten en individuele bezoeken aan zorgverleners. Een team van geestelijk verzorgers was beschikbaar voor ondersteuning van bewoners, werknemers en vrijwilligers. Ook is er tot aan de dag van vandaag vrijwel dagelijks een vrijwilliger uit het klusteam aanwezig om de huismeester te ondersteunen.

Tijdelijke teams

Vrijwilligers dragen nog steeds bij aan diverse activiteiten, zoals de breiclub, wandelgroep, taallessen of sportlessen. Ook Oekraïense bewoners hebben zich als vrijwilliger ingezet. Tenslotte zijn er tijdelijke teams

van vrijwilligers ingezet als gastheer/-vrouw, maaltijdopschepper, kranendraaier of ad hoc als sjouwer, beddenopmaker of kastenschroever. Een aantal maaltijdvrijwilligers is nog altijd actief in de HUB. In de eerste periode waren er meer dan 500 vrijwilligers actief. Dat aantal nam af naarmate de situatie stabiel werd. Dat betekende dat ook het takenpakket van de vrijwilligerscoördinatoren veranderde en er minder inzet nodig was.

Van het coördinatorenteam nam eerst Ronald afscheid, daarna volgde Pieter. In mei 2023 werd na het vertrek van Judy een nieuwe vrijwilligerscoördinator aangesteld: Jelle. Zijn takenpakket breidde zich uit: Jelle was onder

“Er werd een compleet dorp uit de grond gestampt”

andere de initiator van ontspannende activiteiten, zoals een tafeltennisstoernooi, of filmavonden. In de zomer van 2024 werd Jelle opgevolgd door Gaia, die momenteel werkzaam is op de locatie als vrijwilligerscoördinator. Ook het takenpakket van Gaia breidde zich uit: zij is aanspreekpunt voor diverse organisaties, zoals Dordtse Helden, Jongerenwerk en Geef het Dordt, en ondersteunt op dit moment ook Oekraïense bewoners die een baan zoeken. Zo blijft het werk op de opvanglocaties in beweging: er wordt ingespeeld op de behoeftes. En dat blijft zo, zolang het nodig is.

Vitalii

De twintigjarige Vitalii maakte een moeilijke jeugd door in Oekraïne. Zijn vader en moeder waren nauwelijks aanwezig, hij verbleef bij zijn oma. De oorlog was voor hem aanleiding om te vertrekken uit Oekraïne. Hij kwam op verschillende opvanglocaties terecht, maar woont nu al een tijdje op Crownpoint. Daar komt hij tot rust.

Vitalii leeft in het nu

Vitalii was een tiener toen zijn oma ziek werd. Na een heftig ziekbed overleed ze. In die periode kreeg hij te kampen met mentale problemen. Bipolaire stoornis, luidde de diagnose. Waar hij onder andere mee te maken heeft, is een grote angst om zich onder grote groepen mensen te begeven. Vitalii: 'Ik krijg dan paniekaanvallen. Soms voel ik enorme angst opkomen, terwijl er geen reden voor is. Medicatie helpt gelukkig wel.' Ondanks dat Vitalii soms worstelde in het dagelijks leven, bouwde hij een leven op voor zichzelf. Hij vond een baan in een restaurant in Marioepol en kreeg een vriendin. Het ging redelijk goed, totdat de oorlog begon.

Overlevingsstand

'Ik leefde constant in overlevingsstand, sliep niet meer. Door een granaat raakte ik gewond aan mijn hand. We besloten te vertrekken.' Vitalii laat de littekens aan zijn hand zien, maar vertelt erbij dat hij vindt dat het niets voorstelt: 'Ik heb veel ergere verwondingen gezien.' De relatie met zijn vriendin hield geen stand, met zijn moeder woont Vitalii nu in Nederland. Hij verbleef op verschillende plekken.

In Dordrecht kwam hij eerst terecht op de boot, de Bellriva, die aangemeerd lag aan de Korte Wantijkade.

Later verhuisde Vitalii met zijn moeder naar de opvanglocatie aan de Singel. 'Daar had ik een lastige tijd, met een aantal mensen op een kamer. Ik probeerde in vrede met elkaar samen te leven, maar met een van hen ging dat totaal niet. De situatie escaleerde toen mijn eten verdwenen was. Ik sprak mijn kamergenoot erop aan, hij sloeg me in een dronken bui met een fles op mijn hoofd.' Voor Vitalii was het onmogelijk om er te blijven, gelukkig kon hij een kamer betrekken in Crownpoint. Vitalii: 'Hier leef ik rustig. Dat geeft me gelegenheid om aan mijn toekomst te werken.'

“Oekraïne zal voor mij nooit meer hetzelfde zijn”

Opleiding volgen

Vitalii heeft werk gevonden in een restaurant in Rotterdam, dat bevalt hem goed. 'Ik focus me op mijn taken en op het beter leren van de Engelse taal. Ik wil ook een opleiding gaan volgen als ik genoeg gespaard heb.' Over teruggaan naar Oekraïne denkt Vitalii niet na. 'Ik leef in het nu en nu is mijn leven hier in Nederland. Natuurlijk mis ik mijn land, maar dan vooral de momenten uit mijn kindertijd. Die tijd is er niet meer, Oekraïne zal voor mij nooit meer hetzelfde zijn.'

Drie jaar opvang 2022 – 2025

Snel na aankomst van de Oekraïners in de stad ontstond er een projectteam waaraan verschillende partijen deelnemen. Naast de nauwe samenwerking met de gemeente Dordrecht en de medewerkers van de opvanglocaties was voor de samenwerking met de stad het projectteam cruciaal. Hierin hadden naast Samen Dordt, MBO Dordrecht, Stichting ANDERS en Op d'recht sociaal zitting. Daaromheen participeerde een bredere kring van samenwerkingspartners, zoals Vluchtelingenwerk, Inzet078, HipHelpt, Hulplijn Dordt, Ames, Yuverta, de Kledingbank, Geef 't Dordt, de Speelgoedbank, SDK Kinderopvang, SOC, Jong Dordt, RNewt, DOOR, Via Cultura, Buurtwerk en bibliotheek AanZet. Tenslotte is er een groot aantal bedrijven/organisaties dat eenmalig een bijdrage heeft geleverd of is betrokken bij een activiteit.

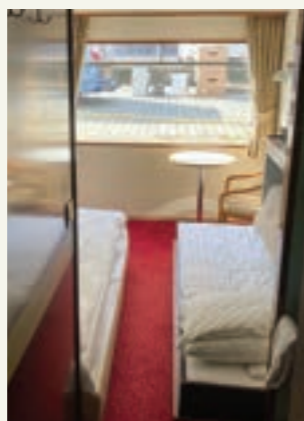
April 2022: kamers inrichten

Veel vrijwilligers waren nodig om de kamers gereed te maken voor de Oekraïners. Bedden die geleverd waren moesten in elkaar worden gezet en opgemaakt worden. Kasten moesten in elkaar worden gezet.

Aantallen april

Op de boot Bellriva (foto) verbleven in april 2022 100 vluchtelingen, in Crownpoint 120 mensen. Er waren op dat moment 550 bedden beschikbaar, maar dat aantal groeide snel, net als het aantal mensen dat een plek zocht. De crisisopvang voor vluchtelingen in de regio Zuid-Holland Zuid werd begin mei verplaatst van Gorinchem naar Dordrecht. Het bijgebouw van Crownpoint werd een doorstroomlocatie: de HUB. Deze noodopvang is hier in 2025 nog steeds gehuisvest. Honderd vluchtelingen kunnen er terecht voor de eerste noodopvang. Zij krijgen eten, onderdak en een bed, en verblijven er maximaal drie dagen, terwijl er wordt gezocht naar een plek waar zij langdurig kunnen verblijven.

April 2022: draaien tegen legionella

Crownpoint werd gereedgemaakt voor de opvang en al snel bleek dat er 'kranendraaiers' nodig waren. De oproep hiervoor ging rond 1 april de wereld in en dat vergrootte de geloofwaardigheid niet, maar het was een serieuze hulpvraag. Gelukkig reageerden genoeg mensen, vrijwilligers zijn maanden langsgelopen om af en toe de kranen door te laten lopen om op die manier legionella te voorkomen.

Hygiënepakketjes

Vluchtelingen die zich meldden bij de opvang, hadden vaak niet veel spullen bij zich. Vrijwilligers waren in 2022 uren bezig om hygiënepakketjes samen te stellen, met daarin producten voor persoonlijke verzorging.

Kledinginzameling

Er werd in de eerste maanden ontzettend veel kleding ingezameld. Daarvoor waren inzamellocaties aangewezen, maar Dordtenaren brachten hun kleding ook langs bij de opvanglocaties en het kinderdagverblijf. Een groep vrijwilligers stortte zich op de berg kleding om deze te sorteren.

Kledingbeurs

Op 31 mei en 1 juni 2022 werd er een kledingbeurs georganiseerd voor de mensen uit Oekraïne. Hier konden de Oekraïners die in de opvanglocaties of in gastgezinnen in Dordrecht verbleven (gratis) kleding komen uitzoeken. Vierhonderd Oekraïense vluchtelingen kregen een ticket voor de beurs. Deze beurs werd mogelijk gemaakt door de inzet van

betrokken vrijwilligers, ook Oekraïense bewoners hebben een bijdrage geleverd. De beurs was zo'n succes dat er ondanks het enorme aanbod toch een tekort aan kleding dreigde te ontstaan. Door een spoedoproep op social media werd er toch nog heel wat zomerkleding aangeleverd, waardoor een tekort afgewend werd.

Keukens

Er werd hard gewerkt aan het installeren van keukens, zodat mensen ook zelf eten konden maken en men niet meer afhankelijk zou zijn van de maaltijdvoorziening. De keukens werden in de zomerperiode opgeleverd. Vanaf dat moment bereidden de bewoners van Crownpoint zelf hun maaltijden en hoefde er op Crownpoint geen beroep meer te worden gedaan op de maaltjidscheppers.

In het kort...

Vrijwillige inzet

De essentie van Dordt voor Oekraïne vormt de vrijwillige inzet van particulieren en bedrijven/organisaties voor Oekraïense vluchtelingen in Dordrecht. In 2022 hebben meer dan 500 vrijwilligers en 100 bedrijven/organisaties een bijdrage geleverd. Samen heeft iedereen zijn best gedaan om te zorgen dat de Oekraïense vluchtelingen in onze stad zo goed mogelijk werden opgevangen.

Kickstart Drechtsteden

Na de eerste hectische periode was het overdag op de opvang vrij rustig. Kinderen gingen naar school of de opvang, een deel van de Oekraïners vulde de dagen met betaalde werkzaamheden. Kickstart Drechtsteden speelde een grote rol in de verbinding tussen werkgever en werknemer en probeerde alle vragen zo goed mogelijk te beantwoorden. Het doel: zoveel mogelijk vluchtelingen helpen om in de regio Drechtsteden aan het werk te gaan, in een veilige werkomgeving en met alle benodigde zaken goed geregeld, zoals een BSN, bankrekeningnummer en een zorgverzekering. Hiervoor werden voor de Oekraïners spreekuren georganiseerd, maar ook werd er intensief contact onderhouden met werkgevers. De tolken speelden een belangrijke rol bij de spreekuren.

Particuliere opvang

Begin mei 2022 stonden er 106 mensen ingeschreven die bij particulieren werden opgevangen. Zij wonen in 50 verschillende gasthuishoudens in Dordrecht. De oudste vluchteling die op dat moment bij particulieren werd opgevangen was 84 jaar, de jongste 4 maanden. In totaal werden in de eerste maanden 32 jongeren tot 18 jaar opgevangen bij particulieren.

Ondergoed

Er werd voldoende kleding gedoneerd, maar er is niemand die tweedehands ondergoed gaat dragen. Hiervoor werden dus donaties gevraagd, zodat er voor de vluchtelingen ondergoed aangeschaft kon worden. Er werd door verschillende partijen ruim gedoneerd. Door een aantal organisaties werden er inzamelingsacties georganiseerd.

Aantallen mei

In mei 2022 waren er een flink aantal nieuwe bewoners op de opvanglocaties aangekomen. In totaal zijn er nu ruim 547 van de 915 bedden bezet.

Lees verder op pagina 14

“De lijst met partners die een bijdrage leverden, is enorm”

Zeg je Dordt voor Oekraïne, dan zeg je Liya Umerova. Zij bood zich aan als tolk toen de eerste Oekraïners Dordrecht bereikten en is nu voor de bewoners de spin in het web, degene bij wie je moet zijn als je iets wilt weten.

Liya kwam in december 2011 naar Nederland voor het werk van haar man. Tijdelijk, dachten ze beiden, maar na een tijdje waren ze zo ingeburgerd dat teruggaan niet bovenaan de prioriteitenlijst stond. Liya: ‘Zonder dat het de bedoeling was, zijn we hier gesetteld. Wij wonen hier, wij werken hier, ons leven is hier in Nederland.’ Liya was net op zoek naar een nieuwe baan toen de oorlog uitbrak. Liya: ‘Ik besloot meteen dat ik hulp wilde verlenen en bood mijzelf aan als tolk. Samen met Viktoria, Marina, Irina en Azza vormde ik een team van vaste vertalers. Daarnaast was er nog een lijst met vrijwillige vertalers op wie we ook een beroep konden doen als het nodig was.’

Geen keukens, geen bed

Toen Liya de eerste stappen zette in Crownpoint was het gebouw nog helemaal leeg: ‘Er was hier helemaal niets. Er waren geen keukens en er was nog geen bed te bekennen.

Ik heb alles zien ontstaan.’ Na een paar maanden werd Liya gevraagd om als coördinator op te treden, er was zo veel te doen. Liya: ‘Mijn voornaamste taak was om met de bewoners in gesprek te gaan over hun behoeften en later om te inventariseren welke activiteiten zij zouden willen ondernemen.’

Het takenpakket van Liya breidde zich in de periode daarna flink uit. Momenteel coördineert zij de inzet van de vertalers en is zij betrokken bij de DAGhap, de dokterspost waar

Liya in overleg met bewoners

de Oekraïners terecht kunnen als er medische hulp of advies nodig is. De samenwerking met de gemeente, locatiemanagers, vrijwilligerscoördinatoren, leerplechten en andere partijen vormde, en vormt nog steeds, een belangrijk onderdeel in het werk van Liya.

Mooie momenten

Het werk van Liya is dus samen te vatten als ‘de schakel tussen vraag en aanbod’. In de afgelopen jaren heeft Liya’s inbreng voor veel mooie

momenten gezorgd. Een voorbeeld daarvan is de Sinterklaasviering, die elk jaar weer een groot succes is. Liya: ‘Dit zou nooit mogelijk geweest zijn zonder de inzet en sponsoring van de Dordtse Rotary. We zijn zo dankbaar voor hun inbreng!’ Rotary Dordrecht is slechts een van de partijen uit de stad die een hartverwarmende bijdrage hebben geleverd aan de leefomstandigheden van de Oekraïense bewoners in Dordrecht, maar er zijn er veel meer. Liya: ‘Denk bijvoorbeeld aan de leuke activiteiten die we samen met onze collega’s van de Welcome app buiten de opvanglocaties organiseerden, zoals het Oekraïense feest Ivan Cupala, en aan evenementen zoals gezellige filmavonden bij Kinopolis en The Movies.’ De lijst met bedrijven en partners die een bijdrage leverden, is enorm, benadrukt Liya. ‘Te veel om op te noemen!’

*Liya met de vertalers Viktoria (links) en Marina (rechts)
Onder: Liya met vrijwilligerscoördinator Gaia*

“Ze zijn moe door de oorlog en door het wachten”

Telegram

Liya heeft haar eigen manier om de bewoners zo snel mogelijk te bereiken. Hier in Nederland maken we gebruik van de app Whatsapp om elkaar berichten te sturen, maar Oekraïners hebben allemaal de app Telegram op hun telefoon staan. Liya opende daarom een kanaal op Telegram om de Oekraïners op de hoogte te houden van alle interessante activiteiten en belangrijke nieuwtjes. Liya: ‘Dat werkt perfect! Als er een evenement is in de stad, of als er iets wordt georganiseerd, dan plaats ik het op het Telegramkanaal. Achteraf krijg ik vaak enthousiaste reacties terug op de activiteiten. Met het aanbieden en onder de aandacht brengen van de activiteiten, proberen wij de Oekraïners te helpen met integreren in Nederland.’

Samenstelling

Liya merkt op dat de situatie op de opvanglocaties erg wisselend is. Ook de samenstelling van de bewoners verandert nog steeds. Liya: ‘Er zijn nu bijvoorbeeld

meer mannen dan in het begin. Ook is er een periode geweest dat er veel derdelanders waren, veelal jongeren die in Oekraïne studeerden en ook vluchtten voor de oorlog. Het grootste deel van deze bewoners is inmiddels vertrokken. Ook de vluchtelingen zelf zijn veranderd: ze zijn moe door de oorlog en door het wachten. Ze wonen met meerdere mensen op een kamer, soms ook van verschillende leeftijden. Het gebrek aan privacy en het niet weten hoe de toekomst eruit ziet, is zwaar.’

Toch blijft Liya positief. ‘Ik blijf de hoop houden dat dit snel stopt. Tijdens al die rare dingen die op de wereld gebeuren, moet je de goedheid bij jezelf zoeken. Goedheid maakt deze wereld een betere en vriendelijkere plek, daarom word ik altijd blij als vrijwilligers zich aanmelden. En dat is ook de reden dat ik ben opgestaan om te helpen.’

Bewoners uit de opvang

Oleg

De gepensioneerde Oleg (70) is op Crownpoint een bekend gezicht, als actieve medewerker van het klusteam. Hij is erg te spreken over de houding van Nederland ten opzichte van de Oekraïense vluchtelingen. 'Hartverwarmend hoe wij hier geholpen en opgevangen worden. Daar ben ik heel dankbaar voor.'

Oleg is graag met zijn handen bezig, zo verricht hij het onderhoud aan de fietsen op Crownpoint. Oleg: 'En als het met techniek te maken heeft, dan word ik vaak gevraagd om te helpen. Reparatie van kapotte koelkasten of wasmachines: het is mij op het lijf geschreven. Voor mijn pensioen was ik werkzaam als specialist in reparatie van medische apparatuur, CT-scans. Ik woonde in Kiev samen met mijn vrouw, die afkomstig is uit Rusland. Samen

hebben we een zoon.' Oleg reisde soms met haar naar Rusland, maar de oorlog heeft de situatie ernstig bemoeilijkt. Oleg komt Rusland niet meer in en voor zijn vrouw, die nu in Rusland verblijft met haar zoon, is het moeilijk om het land te verlaten.

Raketinslag

Het gezin leeft dus gescheiden van elkaar, in de hoop dat de oorlog snel eindigt. Contact is er wel regelmatig. In Kiev, waar het gezin eerst woonde,

zijn de omstandigheden zeer gevaarlijk. Toch is Oleg in januari halsoverkop teruggekeerd toen het bericht hem bereikte dat er een raket ingeslagen was in het appartementengebouw waar hij woont. Oleg: 'Ons appartement is op de negende verdieping, de ramen waren eruit geslagen. Er moeten renovatiewerkzaamheden verricht worden, ik wil me daarvoor inzetten. Zodra het mogelijk is, wil ik weer in Kiev wonen. En dan kunnen mijn vrouw en zoon zich zo snel mogelijk bij mij voegen.'

Slava

Slava (19) was zeventien en studeerde op het moment dat de oorlog uitbrak. Op een dag ging hij naar school en werd hij direct naar huis gestuurd. Slava: 'Er was geen les meer omdat de oorlog was uitgebroken.' Een periode van onzekerheid brak aan.

Slava, die met zijn moeder en stiefvader in een appartement woonde, moest regelmatig zijn toevlucht zoeken tot de schuilkelder. Slava: 'Soms wel drie keer per dag. We woonden op de vijfde verdieping, dus het kostte best wel wat tijd om er te komen. Soms besloten we niet te gaan, dan zochten we in het appartement een veilige plek op ter bescherming tegen de inslagen. Het waren angstige momenten als de ramen trilden.' Omdat de leefomstandigheden in snel tempo verslechterden, besloten

Slava en zijn moeder te vertrekken. Het was een lange reis die ze samen ondernamen.

Integreren

Momenteel woont Slava in Crownpoint en werkt en leert hij. Teruggaan naar Oekraïne wil hij niet: 'Daar heb ik niets meer. Mijn toekomst is hier. Ik werk bij een leuk Nederlands bedrijf waar ik veel leer en leuke collega's heb. Ik ben bezig met een MBO-opleiding en wil sparen om misschien uiteindelijk een universitaire opleiding te doen.

Niemand weet wat er gaat gebeuren en hoe het in Oekraïne zal gaan. Dat heb ik geaccepteerd, nu doe ik mijn best om te integreren.' Dat gaat Slava goed af. Hij spreekt al goed Nederlands, ook al is hij pas een jaar geleden gestart met het leren van de taal. Hij spreekt het zo goed dat hij soms zelfs als vertaler ingezet wordt. Slava: 'Ik ben heel dankbaar voor alle mogelijkheden die ik in Nederland krijg en ben bereid om hard te werken voor een goede toekomst. Dat doe ik al en daar ga ik de komende jaren zeker mee door.'

Klusteam Dordt voor Oekraïne

De achteenzestigjarige Zegert Louis is vanaf het begin een vast lid van het klusteam. Hij pakt die zaken aan die te klein zijn voor de aannemers, maar te ingewikkeld voor de bewoners om zelf aan te pakken.

“Bij het klusteam weet je nooit wat je tegenkomt”

Vrijwel meteen na de komst van de eerste Oekraïners werd Zegert gevraagd om de coördinatie van het klusteam op zich te nemen. Dat deed hij en bijna drie jaar na die eerste, hectische beginperiode, is het klusteam nog steeds een vaste constante op de opvanglocaties. De vrijwilligers van het klusteam werken een dagdeel per week, waarin zij beschikbaar zijn om allerlei klussen die zich voordoen aan te pakken. Zegert vindt het klussen zelf erg leuk, maar vertelt dat het zeker in het begin niet altijd makkelijk was. 'De mensen die op Crownpoint verblijven, zitten hier niet voor de lol. Ze hebben wel wat achter de rug natuurlijk. Daar moet je rekening mee houden. Maar op dit moment heerst er een heel gemoedelijke sfeer. Daarin zie je wel een groot verschil met een aantal jaar geleden.' Het werk is niet heel veel anders, dat kan nog steeds wel eens hectisch zijn. Zegert: 'Niet iedereen

houdt daarvan. Ikzelf vind dat niet erg. De ene keer ben ik bezig met het repareren van stofzuigers, verlichting of plafonds, de andere keer ben ik aan de slag met lekkende douchekoppen en kranen. Van tevoren weet je niet wat je tegenkomt. Als medewerker van het klusteam verricht je van alles aan hand- en spandiensten.' Iedereen binnen het klusteam heeft zijn eigen specialiteiten. 'De een vindt het fijn om lampen te vervangen en scheve wc-brillen te herstellen, ikzelf gedij het beste bij de grotere klussen, zoals een receptiebalie verplaatsen, plantenbakken maken of een washok realiseren, wat we onlangs hebben gedaan.' De klussers, een team van tien personen op het moment, werken allemaal minimaal een dagdeel in de week. Zegert: 'Er is nu meer regelmaat dan in het begin, maar er is nog altijd genoeg te doen. Dus zolang hier op deze of de andere opvang mensen verblijven, zijn wij niet klaar met klussen.'

Zegert Louis

Werk van het klusteam

De voetbalkooi

De geleverde tapijttegels

Pallets vol met tweedehands tapijttegels, geregeld via Stichting Anders. In de zomer van 2022 werden deze gedoneerd en er konden vele vierkante meters vloer mee gelegd worden op Crownpoint. Peter van den Eijnden, een vrijwilliger van het klusteam, nam de taak op zich om de monsterklus te coördineren. Er zijn bewoners die dolgraag mee wilden helpen, dit kwam voor een deel voort uit nieuwsgierigheid. Tapijttegels: daar hebben veel Oekraïners namelijk nog nooit van gehoord. De lege ruimte kreeg een huiselijke uitstraling door de nieuwe vloer. Niet alleen bij het leggen van de vloer waren de vrijwilligers van onschatbare waarde. Zij hebben nog meer mooie projecten afgerond in en rondom de opvanglocaties: de inrichting van de buitenruimtes bijvoorbeeld en een van de laatste succesvolle projecten is de plaatsing van de voetbalkooi op de binnenplaats bij Crownpoint.

De buitenruimte op de Singel

Klussers aan het werk

Drie jaar opvang 2022 – 2025

Na aankomst van de eerste vluchtelingen moesten de basisvoorzieningen in sneltreinvaart geregeld worden. Het projectteam Dordt voor Oekraïne speelde hier een grote rol in, maar was hierna niet klaar. Nadat dit geregeld was, vond er een kanteling plaats. Er werd vooral gekeken naar hoe er van de locaties een beetje huiselijke omgeving gemaakt kon worden. Daarnaast werd bekeken hoe de Oekraïners geholpen konden worden met het vinden van een zinvolle dagbesteding. Om dit te stroomlijnen, werd een coördinator Dordt voor Oekraïne aangesteld: Liya Umerova.

Zwemles

Waterveiligheid bleek een belangrijk onderwerp te zijn voor de bewoners uit de opvang en dan met name voor kinderen. Op verzoek heeft de Reddingsbrigade het met steun van de gemeente mogelijk gemaakt dat de kinderen zwemles kregen, deels met ondersteuning in de eigen taal. De animo om deel te nemen aan de zwemlessen was groot.

Kunst en muziek

Via Lumina heeft gedurende de opvangperiode meerdere malen activiteiten mogelijk gemaakt, zoals schilderworkshops voor de kinderen en volwassenen en muzieklessen en workshops. De deelnemers hebben hier met veel plezier aan meegedaan!

Geestelijk verzorgers

Direct na aankomst van de eerste Oekraïners werd een team van geestelijk verzorgers samengesteld die beschikbaar waren als luisterend oor voor de mensen die het nodig hadden. Gerrit van der Kolm, een van de bekende gezichten uit het team, overleed plotseling op 30 augustus 2022. Dat was een verdrietige gebeurtenis voor velen.

Jongerenbus

De Jongerenbus van Jong Dordt maakte in de zomer van 2022 voor het eerst zijn opwachting op de opvanglocatie. Er werd op het plein een tent neergezet die bescherming bood tegen de warme zon, en daar konden de jongeren spelletjes doen met elkaar, of knutselen. In de bus kon ook gegamed worden. Wekelijks kwam de jongerenbus op de locatie, tot 2023. Hier konden jongeren allerlei activiteiten doen onder leiding van jongerenwerker Henry Schutte. Diverse vrijwilligers ondersteunden de jongerenactiviteiten, die later ook binnen in Crownpoint plaatsvonden. Ook Netwerk Dordtse Helden en scholieren van Dordtse middelbare scholen zetten zich in bij de vrijetijdsbesteding van de Dordtse Oekraïners.

Inzameling stoelen

Iedere bewoner had een bed en kastruimte, maar stoelen ontbraken. Op elke kamer kon een stoel geplaatst worden, dus werd er gestart met de inzameling van eetkamerstoelen. In korte tijd was er op iedere kamer een stoel geplaatst, het ging om ongeveer 180 stoelen. Ook bleek er behoefte aan bankstellen om op die manier zithoeken te creëren. Hiervoor heeft Opnieuw en Co diverse bankstellen geleverd, die direct door de bewoners dankbaar in gebruik werden genomen. Door een flinke donatie van stoelen van een bedrijf dat via Facebook hoorde van de inzameling, konden veel bewoners blij gemaakt worden met een stoel op de kamer. Het uitdelen en omruilen van de stoelen gebeurde wederom door een team van enthousiaste vrijwilligers.

Actieve vrijwilligers

In 2022 is er meer dan 5.000 uur aan vrijwilligerswerk verzet door de vrijwilligers. Dat waren er meer dan 500. In de loop van het jaar is er een sterke afname van het aantal vrijwilligers dat actief is en een toename van het aantal bewoners dat meehelpt. Aan het einde van het jaar waren er nog zo'n 60 vrijwilligers structureel actief. In de jaren na 2022 blijft het aantal vrijwilligers schommelen tussen de 50 en 60 personen, met uitschieters naar boven.

Kennismaking verenigingsleven

Diverse sport-, muziek en culturele verenigingen toonden interesse om Oekraïense bewoners kennis te laten maken met het Dordtse verenigingsleven. Werelddansvereniging Machar was een van de eerste verenigingen die een open repetitieavond hield. Bewoners werden uitgenodigd om mee te dansen. In eerste instantie was er wat aarzeling, maar de vrolijke stemming sloeg al snel over en de bewoners werden snel opgenomen in de dansende groep. Het was makkelijk dat er mensen bij waren die Oekraïens en Nederlands spraken. De Oekraïners pikten de pasjes snel op en aan het einde van de avond waren er vooral veel lachende gezichten te zien. Het was een geslaagde avond. Uiteindelijk werd overgegaan tot de organisatie van een kunst- en cultuurmarkt. Zo ongeveer zestig mensen brachten een bezoek aan de cultuurmarkt, waar demonstraties waren en workshops.

Cijfers

Totaal 225 Oekraïners namen in 2024 deel aan de terugkerende activiteiten, zoals de taalgroepen. Een kleine 500 Oekraïners hebben meegedaan aan een van de incidentele activiteiten. In totaal 151 Oekraïners hebben een Dordtpas aangevraagd via Dordt voor Oekraïne en maken hier actief gebruik van.

Fietseninzameling

De kinderen op Crownpoint gingen natuurlijk ook naar school. In 2022 werd er een locatie voor de middelbare schoolleerlingen geopend in de binnenstad, maar in het daaropvolgende schooljaar werd het onderwijs op een andere locatie gegeven. Daar moesten de kinderen op de fiets naartoe. Er waren dus fietsen nodig. Een deel van de benodigde fietsen kon worden aangeschaft door een bijdrage van het Rijk, ook werden er fietsen gedoneerd door stadsgenoten. Zo konden bewoners die dat nodig hadden en hebben een fiets in bruikleen nemen. De vrijwilligerscoördinator was degene die dat in goede banen leidde, de Fietsersbond hielp met het afstellen van de fietsen. Oleg, een van de bewoners en vrijwilliger bij het klusteam, hielp bij het onderhoud van de fietsen. Ook kregen de kinderen, en enkele volwassenen die dat graag wilden, uitleg over de verkeersregels in Nederland. Zo konden de fietsers goed voorbereid op weg.

In het kort...

Uitjes

Diverse partijen hebben in de drie jaar dat de Oekraïners nu in Dordrecht zijn de mogelijkheid geboden om er even tussenuit te gaan. Zo hebben de Oekraïners zich bijvoorbeeld aan kunnen sluiten bij een rondvaart met de Dordtevaar, werd er een uitje naar Blijdorp georganiseerd en werden er in de filmzalen in de stad een aantal keer Oekraïense films vertoond. Het Dordrechtse Museum zette de deuren open en in de vakanties werd er voor de kleinere bewoners van alles georganiseerd. Regelmatig waren er bij de uitjes ook tolken aanwezig.

Verhuizing naar de Singel

140 bewoners vertrokken in maart 2023 vanaf de boot. Zij namen uiteindelijk allemaal hun intrek op een nieuwe opvanglocatie op de Singel. Veel vrijwilligers, hebben zich ingezet om de nieuwe bewoners van de Singel te helpen met de verhuizing. Uiteindelijk is alles soepel verlopen.

Crownpointbaby

In de zomer van 2022 werd er voor de eerste keer een baby geboren in de opvang. In de jaren erna volgden er nog twaalf baby's. De ouders hebben van Dordt voor Oekraïne allemaal een kraampakket gekregen, met zorg samengesteld door Liya Umerova. Vanuit de stad was men ook altijd bereid om babybenodigheden te doneren. Er is door deze vrijgevigheid nooit een tekort geweest aan wiegjes of wandelwagens.

Dordt voor Oekraïne in 2024

Dordt voor Oekraïne werkt in 2024 nog steeds actief samen met allerlei partners in de stad. Het is mooi om te zien dat nog steeds mensen ons weten te vinden met ideeën om Oekraïners te betrekken bij de samenleving. Zo zijn we met ideeën benaderd door onder meer de schaakclub, Netwerk Dordtse Helden, Resto Van Harte en Big Rivers.

Faya

Faya (31) besloot vanuit een gevaarlijke oorlogsomgeving naar Nederland te komen toen zij hoorde dat er werk was voor haar. Veel familieleden wonen nog in Oekraïne. Dagelijks maakte ze zich zorgen over haar familie, terwijl ze in Nederland haar leven zo goed mogelijk vorm probeert te geven. Faya is heel dankbaar voor alles wat Nederland heeft gedaan en doet.

Faya voelt zich veilig en gesteund in Nederland

Faya leefde in 2014 een gelukkig leven als student in Donetsk toen de Russen binnenvielen en haar leven nooit meer hetzelfde werd. Ondanks het oorlogsgeweld probeerden veel inwoners van de stad toch het leven zoals zij dat kenden voort te zetten. Zo ook Faya, die haar laatste examens op de universiteit maakte terwijl de gevechten plaatsvonden onder het raam. Faya: 'Na mijn examens besloot ik terug te gaan naar mijn ouders en mijn vijftien jaar jongere zusje. Zij woonden in een klein plaatsje nabij Donetsk.' Ook daar was het gevaarlijk en het definitieve besluit om te verhuizen namen zij op de dag dat de MH17 in de buurt van hun woning neerstortte. Faya: 'De brokstukken lagen op straat, het was vreselijk.'

Bombardementen en gevechten

Faya en haar familie verhuisden naar Kiev, ze namen Faya's grootvader mee. Faya: 'De stress was mijn vader te veel. Een jaar na de verhuizing overleed hij aan een beroerte.' Ondanks alle verdriet probeerden ze allemaal een leven op te bouwen. Dat lukte, totdat jaren later ook in Kiev de Russen verschenen. Faya: 'Alles beleefden we opnieuw. Dagelijks kregen we te maken met bombardementen en gevechten.' Toen Faya bericht kreeg van vrienden dat er in Nederland werk was in de bloembollenindustrie, besloot Faya naar Nederland te komen. Faya: 'Mijn moeder kon de stress van verhuizen niet nog een keer aan en bleef in Kiev met mijn zusje en opa. Maar

het is nog elke dag gevaarlijk en dat zorgt telkens weer voor veel angst en zorgen. In het begin huilde ik veel en had ik slapeloze nachten.'

Psycholoog

Nadat Faya hulp zocht bij een psycholoog, kan zij daar wel wat beter mee omgaan, maar stressvol blijft het wel. Faya: 'Want elke dag komen er mensen om, iedereen die hier in Crownpoint woont heeft daar verhalen over. En dat is heel moeilijk.'

Faya kwam in december 2023 in Crownpoint terecht en vond werk bij de Mediamarkt. Ze is dankbaar voor het leven dat ze nu leidt in Nederland. Vanuit hier zet ze zich in voor Oekraïne, onder meer door aandacht te vragen

"Ik wil terug naar mijn happy life"

voor de situatie in haar land bij bijvoorbeeld politici. Faya: 'Ik doe wat ik kan doen. In Nederland voel ik me veilig en gesteund, maar als je diep in mijn hart kijkt, dan wil ik het liefste terug. Terug naar mijn 'happy life', in een land dat niet in oorlog is, maar waar men in vrede kan leven.'

Esther van Leeuwen

Esther van Leeuwen, een vrijwilliger van het eerste uur, startte bij het team dat zich bezighield met het screenen van nieuwe vrijwilligers. In de zomer van 2022 was zij ook nog eens de drijvende kracht bij de inrichting van diverse gemeenschappelijke ruimtes, waaronder de recreatiezaal.

Esther: 'Er waren heel wat bedrijven bereid om spullen te doneren voor de ruimte. Als eerste zijn we begonnen met het leggen van de tapijttegels die waren gedoneerd door Hergebruik Alles in Hendrik Ido Ambacht, en ook hebben we via hen de inventaris van een peuterspeelzaal mogen uitzoeken voor de kleinste bewoners van Crownpoint. Yuverta, een MBO

in Dordrecht, heeft ontzettend veel gedaan: we mochten meubels, tafels, stoelen en andere benodigdheden voor de studieruimte uitzoeken.' Een verhuisbedrijf werd ingeschakeld om alles te komen brengen, daarna werd gestart met het schoonmaken, inrichten en decoreren van de ruimtes.'

Van betekenis zijn

Het werken op de locatie kon voor vrijwilligers in het begin nogal eens hectisch zijn, maar het werd een stuk overzichtelijker nadat de keukens er waren en de maaltijden niet meer verzorgd hoefden te worden. Esther: 'Dat gaf ruimte om op andere manieren te bouwen aan het contact met de bewoners. Hoe mooi is het om er voor de vluchtelingen te kunnen zijn? Om hen een glimlach op het gezicht te toveren en een stukje ontspanning te bieden? Alles wat je voor een ander doet, heeft betekenis en ik ben blij dat ik op deze manier een bijdrage heb kunnen leveren!'

De recreatieruimte op Crownpoint

Maaltijdopscheppers

Jeroen Bus

Jeroen Bus is als vrijwilliger vanaf het allereerste begin betrokken bij Dordt voor Oekraïne. Op het moment dat de eerste Oekraïners Dordrecht bereikten, voelde hij, net als zijn vriendin, dat hij iets wilde betekenen.

Jeroen gaf zich op als vrijwilliger voor hand- en spandiensten en kwam op die manier als vrijwilliger bij de maaltijdvoorziening uit. Zijn vriendin stelde zichzelf beschikbaar als tolk. Jeroen kan zich de eerste weken op de opvanglocatie nog goed herinneren. 'In die eerste periode liepen de mensen die op de opvang aankwamen verwaasd rond. Ze waren in shock. Sommigen waren emotioneel, de kinderen stil en teruggetrokken. Het duurde wel een tijdje voordat dit veranderde.' De opvang begon met een paar honderd bedden en dat breidde zich snel uit. Er waren dus ook steeds meer mensen die drie keer per dag moesten eten. In het begin werd daar een cateringbedrijf voor ingezet. Jeroen: 'En de maaltijden schepten wij dan op, om te voorkomen dat de eersten bijvoorbeeld driedubbele porties vlees zouden opscheppen, waardoor de laatsten niets meer zouden hebben.' Later werd dit vervangen door complete maaltijden, die worden opgewarmd in de magnetron. 'Er wordt dus niet meer opgeschept, maar opgewarmd. Dat doe ik nu nog steeds.'

Rustiger en gemoedelijker

Jeroen werkt niet meer op Crownpoint, maar in de HUB, waar mensen kortdurend verblijven, in afwachting van een plek. Deze opvang ligt wel naast Crownpoint, dus Jeroen ziet wel hoe het er nu op deze locatie, waar meerdere mensen verblijven, aan toegaat. Jeroen: 'Veel rustiger en gemoedelijker dan in het begin. Mensen die kunnen werken doen dat ook en de meeste Oekraïners doen hun best om een woordje Engels of Nederlands te leren. Mensen kennen het land en zijn bekend met de situatie. Ikzelf ben blij dat ik iets voor hen kan betekenen. Want denk je eens in, dat je van de een op andere dag je spullen moet pakken om in veiligheid te blijven. Dan ben je ook blij als iemand jou een helpende hand toesteeft.'

“Alle tolken die zich inzetten, hebben een heel groot hart”

Een tolk nodig voor de Oekraïense vluchtelingen? Tot aan januari 2023 werd Truus van Domburg gebeld! Zij was vanaf het begin af aan coördinator van alle tolken en wist precies welke tolk ze waarvoor kon inzetten.

Truus van Domburg werkt al jaren met immigranten die Nederlands willen leren en was daarom de aangewezen persoon om als tolkencoördinator aangesteld te worden. Onder haar leerlingen bevonden zich door de jaren heen diverse mensen die Oekraïens spreken, of Russisch. Truus: ‘Of beide talen. Veel mensen die uit Oekraïne komen, spreken namelijk naast Oekraïens ook Russisch. Ook spreken sommigen Engels. De tolken met wie we samenwerken, spreken daarnaast ook nog uitstekend Nederlands.’

Gepuzzel

Zo kon Truus een lijst samenstellen die op het hoogtepunt ongeveer uit dertig tolken bestond. Truus: ‘Door werk, een gezin en andere verplichtingen kon niet iedereen altijd op elk moment ingezet worden. Dat was een behoorlijk gepuzzel af en toe.’

De tolken worden voor verschillende gelegenheden ingezet. Truus: ‘Bijvoorbeeld voor het vertalen van teksten

en documenten, maar ook bij de spreekuren van huisartsen of Vluchtelingenwerk worden tolken ingezet.’ Ook werden tolken ingezet bij leuke activiteiten, zoals het uitje naar de Efteling voor de kinderen, of bij de ritjes die de kinderen maakten op de boten bij Dordt in Stoom. Truus: ‘Dat er ook leuke dingen aan het werk zitten, is belangrijk. Het kan namelijk behoorlijk ingrijpend zijn. De tolken krijgen soms vreselijke verhalen te horen en dat grijpt ze aan. Daarom nam ik vaak nog even contact op met de tolken om te vragen hoe het met ze ging. Ik probeerde ze een beetje te begeleiden en te beschermen, een luisterend oor te bieden. Met ingang van januari 2023 heeft Liya mijn rol overgenomen. Die kent de tolken ook heel goed en doet dit uitstekend.’

Truus wil tot slot nog een ding kwijt over haar werk als coördinator van de tolken: ‘Wat zeker niet onbenoemd mag blijven: alle tolken die zich inzetten voor de vluchtelingen hebben zo’n groot hart! Het is prachtig wat ze allemaal doen, ontzettend mooi.’

De taal leren

De Oekraïense bewoners willen graag Nederlands leren. Hiervoor zijn diverse initiatieven gestart. Op de locatie werden **laagdrempelige taallessen** gegeven door de Russischtalige vrijwilligers Yulia, Akku, Julia en Ievgenia.

De mogelijkheid bestaat om bij de bibliotheek taallessen te volgen. Deze worden verzorgd door Nederlandstalige vrijwilligers en daarvoor is een iets hoger niveau vereist. De animo om de taal te leren is ontzettend groot. In de zomer van 2022 schreven honderd Oekraïners zich in bij de bibliotheek. Het project **Taalmaatjes** werd daarom opgestart: hier kunnen Oekraïners die wat meer willen oefenen met de taal gebruik van maken. Vrijwilligers konden zich aanmelden als een taalmaatje en bij de bibliotheek werd vraag en aanbod met elkaar gematcht. Bij een match werd ook gekeken naar gemeenschappelijke interesses, leeftijd en geslacht.

Verschiedende **taalscholen** bieden ook taallessen aan. Er ontstonden al snel wachtlijsten. Oekraïners die graag willen oefenen, kunnen ook vandaag de dag aanschuiven bij het **Taalcafé** dat op woensdagmiddagen wordt georganiseerd bij DOOR, in de Munt. Omdat er ook veel Oekraïners zijn die graag Engels willen leren, werden er in 2024 ook Engelse lessen aangeboden.

Olena

Olena ging met haar gezin op vakantie en keerde nooit meer terug naar haar huis. Hoewel ze haar leven in Oekraïne mist en niets liever wil dan terugkeren, doet ze dat niet omdat de situatie te onveilig is. De veiligheid van haar dochtertje staat voorop.

Olena heeft nog elke dag hoop dat de oorlog snel voorbij is

De achtenveertige Olena was op vakantie in Polen met haar man en haar dochtertje toen zij alarmerende berichten kreeg vanaf het thuisfront. De Russen waren binnengevallen, een veilige terugkeer naar huis was onmogelijk. Olena: ‘We kregen filmpjes en foto’s van explosies en bominslagen. Vrienden stuurden ons berichten vanuit de schuilkelder. Het was vreselijk.’

Stress, angst en verwarring

Olena werd met haar gezin gedwongen om in Polen te blijven, met slechts die ene koffer die ze bij zich hadden. Olena: ‘We voelden stress, angst en verwarring, omdat Polen alleen bescherming gaf aan degenen die na het uitbreken van de oorlog kwamen. We wachtten op het einde van de oorlog, maar het gebeurde niet.’ Na twee weken besloten ze richting Nederland te gaan. Olena: ‘Ik was er eerder als toerist geweest en vond het een fijn land. De mensen zijn er vriendelijk, vind ik, ze lachen altijd.’ De eerste opvang vond plaats in een sporthal in Gorinchem, waarna het gezin in Crownpoint terecht kwam. Samen met man en dochter verblijft ze sinds die tijd, maart 2022, in een kamer in het gebouw op de Spuiboulevard. Olena: ‘We zijn dankbaar dat we hier kunnen verblijven, maar moeilijk is het soms wel. Het is geen thuis. De kamer kan wegens veiligheidsvoorschriften niet op slot, dat voelt niet prettig.’

Net als iedereen die gebruikmaakt van de opvang, had Olena goede hoop dat de situatie van korte duur zou

zijn. ‘We hoopten dat de oorlog snel afgelopen zou zijn, nog steeds hebben we de hoop dat het elk moment voorbij is. Maar nog steeds is een terugkeer voor ons te onveilig.’

De taal spreken

Olena’s dochter is twaalf jaar oud op dit moment, gaat naar school en volgt vioollessen bij ToBe. Ze spreekt de Nederlandse taal al goed. Ook Olena is druk bezig om de Nederlandse taal te leren en grijpt elke kans aan om te oefenen. Olena: ‘Als ik hier woon, moet ik ook de taal spreken.’

Olena, psychologe van origine, werkt twintig uur in de week in de kinderopvang van Crownpoint en helpt

“Terugkeren is voor ons nog steeds te onveilig”

daarnaast andere mensen waar ze kan, ook door mentale ondersteuning te bieden. Zo gaf Olena in Crownpoint eerder een cursus ‘Omgaan met stress-situaties’. Over de toekomst denkt Olena niet te vaak na. ‘De situatie is zo onzeker, dat ik niet langer dan een week vooruitkijk. Maar bij elk besluit dat we nemen staat één ding centraal: het welzijn van ons kind.’

Geen mens kan iedereen helpen Maar iedereen kan iemand helpen

Als er een ding is wat Dordt voor Oekraïne laat zien, dan is het dat onze stad bruist van de vrijwillige energie. Mensen doneerden ruimhartig van hun meest waardevolle bezit: hun tijd. Meer dan 500 vrijwilligers en ruim 100 organisaties en bedrijven zetten zich belangeloos in. Het hart sprak. Dat deed het en dat blijft het doen. Overal in de stad zijn mensen actief die hun hart laten spreken. Samen omzien naar elkaar, dat maakt van Dordrecht ons Dordt. Dordt voor Oekraïne stopt. Waar moeten al die vrijwilligers nu aan de slag? Waar kun je zelf aan de slag als je warme hart voelt spreken? Er zijn talloze organisaties die vrijwilligers kunnen gebruiken, of die je in contact kunnen brengen met iemand die jouw hulp nodig heeft. Structureel, kortdurend, ad hoc. Of je veel tijd hebt, weinig tijd of nooit tijd. Er is altijd wel iets dat je kunt doen. Iemand voor wie je het verschil kunt maken.

Ook iets doen? Op inzetvoorelkaar.nl vind je allerlei Dordtse initiatieven waar je direct aan de slag kunt!

Scan hier de QR-code:

